

KARMØY KOMMUNE

KONTROLL- OG KVALITETS- UTVALGET

ÅRSMELDING

2021

Høyeværde Fyr

Foto: T. Hallsjø

KONTROLL- OG KVALITETSUTVALGET

KARMØY KOMMUNE

INNLEDNING

Kontroll- og kvalitetsutvalgets årsmelding er en tilbakemelding til kommunestyret om utvalget sin virksomhet og om hvilke saker og tema som er tatt opp og behandlet i 2021.

I følge kommuneloven § 23-5 skal «**kontrollutvalget rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret**».

1. OM KONTROLLUTVALG

Kontrollutvalget er et *lovpålagt* organ, som på vegne av kommunestyret skal føre det løpende tilsynet med forvaltningen av kommunen gjennom regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll av selskaper som kommunen eier eller er deleier i. Utvalget skal også se til at revisjonen fungerer på en trygg måte. Ordningen er hjemlet i kommuneloven og der er en egen forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Kontrollutvalget er ikke underlagt andre organer enn kommunestyret, og rapporterer og innstiller til dette. Utvalget har eget reglement, vedtatt av kommunestyret første gang i 2011 og det ble revidert i 2020, som følge av ny kommunelov.

Det er kommunestyret selv som velger medlemmene. Kontrollutvalget skal ha minst fem medlemmer, og etter kommuneloven skal minst et medlem være kommunestyrerepresentant. Ansatte i kommunen er utelukket fra valg. Medlemmene kan heller ikke være medlem/varamedlem i andre utvalg eller i styrer eller bedriftsforsamlinger i selskaper der kommunen har eierinteresser.

2. UTVALGETS MEDLEMMER

For valgperioden **2019 - 2023** består utvalget pr i dag av følgende:

Faste:

Leder	Tor Inge Melhus (KL)
Nestleder	Linn Utseth (H)
Medlem	Bjørn Hundhammer (Frp)
Medlem	Thor Otto Lohne (A)
Medlem	Maria Kalstø (MDG) ny
Medlem	Ørjan Fjellkårstad (Sp)
Medlem	Torunn Tvedt (KrF)

Varamedlemmer

1. Geir Sigurd Ådland (KL)
2. Bård Austbø (KL)
1. Ernst Vikingstad (H)
2. Sigrid-Anne Havn Varne (H)
1. Hans Kristian Arnøy (Frp)
2. Elvira Kristin Svendsen (Frp)
1. Kurt O. Bjørnnes (A)
2. Rhonda Helen Nes Lothe (A)
1. Jon Espeset (MDG)
2. Cathrine Glette (MDG) (ny)
1. Solrun Gjerdevik (V)
2. Karl Magnus Kirkhus (Sp)
1. Kåre Bakkevold (KrF)
2. Norunn Byrknes (KrF)

Utvalgsleder **Tor Inge Melhus** er utvalgets kommunestyrerepresentant. Leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles. Leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Ordføreren har møte- og talerett i utvalget. Han har i 2021 vært en gang til stede. (oktobermøtet). Rådmannen har ikke møterett, men kan innkalles. Rådmannen har i 2021 møtt fem av syv ganger. I ett møte møtte stedfortreder/stabssjef for henne.

I tillegg har kommunalsjefene, økonomisjef, regnskapssjef, barnevernleder og saksbehandlere møtt og redegjort i saker eller orientert generelt.

Møtene blir gjort kjent på kommunens og sekretariatets hjemmesider (www.kontrollutvalgene.no). Der legges ut også sakspapirer, protokoller, rapporter og annet informasjon knyttet til tilsyn og kontroll.

3. UTVALGETS MØTEAKTIVITET I 2021

Kontroll- og kvalitetsutvalget har i 2021 hatt **7 (7))** møter. Et møte på høsten ble avlyst. De to første møtene i 2021 ble holdt som digitale møter. De øvrige fem møtene har vært holdt i kommunestyresalen eller formannskapssalen. Kontrollutvalg har åpne møter, men de skal eller kan lukkes når det er hjemlet i lov. Møtene kunngjøres på kommunens møteplan. Sakspapirer til utvalgets møter legges på kommunens nettsider, samt sekretariatet sine sider.

Utvalget har hatt **44** (47) saker til behandling og har fått **68** (64) saker til orientering. Av sakene ble **8** (9) saker sendt videre for behandling i kommunestyret.

De to store konferansene for kontrollutvalgsmedlemmer, én i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og én i regi av Forum for kontroll og tilsyn (FKT) ble i 2021 avholdt digitalt pga. koronapandemien. På NKRF sin deltok Kalstø og på FKT sin ingen. På dagskonferansen for kontrollutvalg i Rogaland i Sandnes 2. desember deltok Fjellkårstad og Tvedt.

4. KONTROLLUTVALGETS HOVEDOPPGAVER

Kontrollutvalgets oppgave er å drive systemkontroll. Her under ligger å se til at kommunen etterlever gjeldende lover og regler, når de mål kommunestyret har satt og forvalter ressursene på en effektiv måte.

For å nå dette målet har kontrollutvalget innsyn i forvaltningen sine dokumenter og kan be om samtaler med rådmannen/administrativ ledelse for kontroll med administrasjonen. Kontroll med det politiske nivået gjennomføres ved tilgang til alle politiske møter. Kontrollutvalget har også møterett om dørene er lukket– så sant det gjelder en sak som gjelder kontroll og tilsyn.

Oppgavene er knyttet til kommunen sin egenkontroll gjennom regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Utvalget skal også se til at revisjonen fungerer.

4.1 REGNSKAPSREVISJON

Kontrollutvalget skal påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal også holde seg orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk (GKR) og kontrollutvalgets instruks.

Kontroll- og kvalitetsutvalget hadde i møtet 19.05.21, sak 16/21 kommunens regnskap for 2020 til behandling, sammen med regnskapet for Karmøy vannverk. Revisjonen hadde avgitt revisjonsberetning uten presiseringer eller forbehold. Utvalget uttalte bl.a. følgende:

«Karmøy kommune har i 2020 et positivt driftsresultat med 133 mill. kr, som utgjør 4 % av driftsinntektene. Det er omtrent som resultatet i fjor, som var på 4,3 %. Resultatet er over teknisk beregningsutvalgs anbefalte resultatmargin på 1,75 %.

Under henvisning til utvalgets egen gjennomgang av dokumentene og revisjonsberetningen for 2020, mener kontrollutvalget at årsregnskapet og årsberetningen for 2020 totalt sett gir et forsvarlig uttrykk for resultatet av kommunens virksomhet i 2020 og for kommunens økonomiske situasjon pr. 31.12.20.

Ut over ovennevnte og det som går fram av saksframlegget til kontrollutvalget, samt revisors orientering om revisjonsarbeidet og revisjonsberetningen har ikke kontrollutvalget merknader til årsregnskap eller årsberetningen til Karmøy kommunes for 2020.»

4.2 FORVALTNINGSREVISJON

Det er kontrollutvalgets oppgave å påse at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon av den kommunale virksomhet. Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret. Ny plan for perioden 2020-2024 ble vedtatt av kommunestyret 21.09.20, sak 117/20. Planen bygger på risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Rapport om «**Kvalitets- og journalsystem v/sykehjem**» ble lagt fram for utvalget i mars. Undersøkelsen avdekket svakheter og forbedringsområder knyttet til opplæring, kunnskap om og bruken av kommunens kvalitets- og journalsystem. Revisors anbefalinger var satt opp punktvis. Kommunestyret behandlet rapporten i junimøtet, 28.06.21, sak 76/21, og det ble satt 9 måneders frist for tilbakemelding.

Rapport om «**Arbeidsmiljø og ytringsklima**» ble lagt fram for utvalget i juni. Undersøkelsen avdekket flere forbedringsområder. Revisors anbefalinger var satt opp i ti punkter.

Rådmannen kom med følgende kommentarer til rapporten (utdrag):

Rådmannen takker for forvaltningsrevisjonsrapporten som omhandler varsling, ytringsklima og medvirkning. Dette er prioriterte og viktige områder som har stort fokus i Karmøy kommune.

Resultatene indikerer at kommunen har et betydelig forbedringspotensial, og revisors observasjoner og anbefalinger vil bli fulgt nøye opp i det pågående arbeidet.....

.....Resultatene som presenteres i rapporten er overraskende og indikerer at vi fortsatt har en vei å gå for å oppnå våre mål og strategier. Dette krever fortsatt fokus på våre langsiktige og målrettede strategier og involverer hele organisasjonen.

.....

Forvaltningsrevisjonen gir en klar indikasjon på at ytringsklima må bedres. Karmøy kommune vil fortsette det pågående arbeidet med kartlegging av arbeidsmiljø-faktorer inkludert psykososiale arbeidsmiljøfaktorer.

Kommunestyret behandlet rapporten i septembermøtet, 20.09.21, sak 90/21, og det ble satt 12 måneders frist for tilbakemelding. Videre ble det vedtatt at rapport skulle oversendes Hovedutvalg administrasjon, orientering til kommunestyret om forbedringstiltak innen utgangen av 2021, informasjonsrutiner og ytringsfrihet som fast tema på introduksjonsdag for nyansatte og oppnevning av ekstern gruppe som skulle snakke med tidligere varslere.

Sak om oppfølging av rapporten «**Personvern**» lagt fram for utvalget i januar og kommunestyret sitt marsmøte, 22.03.21, sak 20/21.

Sak om oppfølging av rapporten «**Tidlig innsats**» lagt fram for utvalget i juni og kommunestyret i septembermøtet, 20.09.21, sak 89/21. Også her ble tilbakemeldingen tatt til orientering, og det ble vedtatt at rådmannen holder kommunestyret orientert om arbeidet med lukking av avvik og forbedringsforslag.

Utvalget vedtok i januar ikke delta i en felles forvaltningsrevisjon med tema «**Haugalandspakken**» etter invitasjon fra Rogaland fylkeskommune. Utvalget fant prosjektmandatet interessant og ønsket derfor å bli holdt orientert. Rapporten var klar i november og behandlet i fylkestinget i desember. Rapporten vil bli lagt fram for utvalget som referatsak på nyåret.

Temaet «**Kompetanse og rekruttering**» ble valgt i høst som nytt prosjekt, og rapport legges fram i løpet av 2022. Valget var på bakgrunn av vedtatt plan som hadde dette temaet som nr. 2 på prioriteringslisten.

Henvendelsen fra kommunestyremedlem Robin Hult (tidl. A, nå uavh.) om salg av Kopervik Havn og overtakelse av kommunale kaier fra Karmsund Havn IKS ble lagt fram for utvalget i januar. Utvalget ønsket en skriftlig tilbakemelding om temaet til neste møte i mars. Utvalget tok tilbakemeldingen til orientering, men i maimøtet vedtok utvalget at de ønsket en ny tilbakemelding til junimøtet. Saken ble satt på saklisten av utvalgsleder på bakgrunn av henvendelse fra utvalgsmedlem Lohne.

Til junimøtet hadde rådmannen og ledelsen i Karmsund Havn IKS bestilt en juridisk betenkning/notat fra advokatfirmaet Hjort DA v/advokatene Bjella og Brandt vedr. **eierforhold til havner og kommunale kaianlegg** i Karmøy kommune. Notatet og tilleggsnotat med svar på spørsmål ble sendt ut i forkant av møtet. Sekretariatet la til grunn i sin innstilling at rådmannens tilbakemelding ble tatt til orientering.

Advokatenes konklusjon var at det er ikke grunnlag for å hevde at kommunen kunne krevd å få tilbake eierskapet til eiendommer eid av Kopervik eller Karmøy Havnevesen. De kunne heller ikke se at det er grunnlag for å hevde overføring av hjemmel til de aktuelle eiendommene var i strid med det underforliggende eierforholdet i selskapet, eller krevde samtykke fra deltakerkommunene. En oppsummering framgår i notatet i kap. 2.

Saken hadde i forkant fått stort medieomtale og mange leserinnlegg i aviser. I møtet 26.06.21, som ble strømmet, fremmet utvalgsleder forslag om å få utarbeidet et prosjektmandat til en forvaltningsrevisjon om eierforholdet til kommunale havner og kaianlegg. Forslaget ble vedtatt 6 mot 1 stemme.

Rogaland Revisjon IKS la fram et utkast til prosjektmandat til møtet 01.09.21, sak 32. Revisor hadde ikke angitt noen ramme for oppdraget, da de mente at det var mange uklare problemstillinger som måtte tas stilling til før den kunne settes. Sekretariatet la fram forslag om en ramme på inntil 400 timer, og da bestillingen ville gå ut over utvalgets budsjettramme for 2021, ble bestillingssaken videresendt til kommunestyret som en tilleggsbevilgningssøknad på kr 384.000.

Kommunestyret vedtok i møtet 20.09.21, sak 91/21 å innvilge en foreløpig tilleggsbevilgning på inntil kr 192.000, som dekning for halvparten av de anslåtte 400 timene (28 mot 17 stemmer). Det ble anmodet spesielt om at Haugesund kommune deltok i revisjonen, i kraft av at Karmøy og Haugesund er de største eiere i KH IKS, men også de andre eierkommunene ble invitert til å delta i revisjonen.

I vedtaket pkt. 6 ble det tatt inn at dersom Haugesund kommune avstod fra å bli med på forvaltningsrevisjonen skulle saken bli behandlet på nytt i kommunestyret. Alle de andre 5 eierkommunene v/kontrollutvalgene takket nei til deltakelse. Siste vedtak ut var Bømlo kontrollutvalg i møtet 03.12.21.

Ny behandling i kommunestyret var så 07.02.22. Da kommunestyret har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet og kan omgjøre vedtak som er truffet andre folkevalgt organ, vedtok utvalget i novembermøtet å utsette bestilling av prosjektet til neste møte på nyåret, og til etter kommunestyrebehandling i februar.

Karmøy kommunestyre vedtok enstemmig i møtet 07.02.22, sak 10/22 å støtte utvalget om å igangsette en forvaltningsrevisjon om havner og kaianlegg, og innvilget dermed en tilleggsbevilgning på 400 timer til prosjektet.

4.3 EIERSKAPSKONTROLL

Kontrollutvalget er også pålagt å påse at det blir ført kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskap m.m. Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av eierskapskontroll. Ny plan for perioden 2020-2024 og retningslinjer for slik kontroll, ble vedtatt av kommunestyret i møtet 21.09.20, sak 116/20.

Utvalget har ikke bestilt noen egen eierskapskontroll, men er blitt orientert om Haugesund kontrollutvalgs bestilling og KPMGs eierskapskontroll av Karmsund Havn IKS fra juni 2021.

Tilsyn med selskaper kan også gjennomføres ved at utvalget får orienteringer fra ledelsen. Selskaper som har blitt invitert og møtt i 2021, er Karmsund Havn IKS om havne- og næringsområdet på Husøy i mai og Destinasjon Haugesund & Haugaland AS i september.

I 2022 har utvalget valgt ut selskapene Haugaland brann og redning IKS, Karmøy Kino AS, Haugaland Kraft AS og Rogaland Revisjon IKS til å komme og orientere.

4.4 REVISOR/REVISJONEN SITT ARBEID

Tilsyn med revisjonen blir gjennomført ved gjennomgang av revisjonens planer og rapporter. Utvalget innhenter hvert år uavhengighetserklæring fra ansvarlig revisor. Kommunens revisor har møte- og talerett i utvalgets møter.

KPMG AS har vært kommunens revisjonsselskap fram til 30.06.21. De leverte revisjonsberetning i mai, forvaltningsrevisjonsrapport i juni og attestasjon for utført etterlevelseskontroll i august.

Fra 01.07.21 overtok Rogaland Revisjon IKS med revisjonsdirektør Rune Haukaas som oppdragsansvarlig regnskapsrevisor. Revisorene har enten møtt fysisk eller deltatt digitalt på møtene i 2021.

Samarbeidsavtalen om eierskap i det interkommunale revisjonsselskapet Rogaland Revisjon IKS ble godkjent av kommunestyret i møtet 21.06.21, sak 64/21. Innskuddet var på kr 481.600 og innebærer en eierdel på 8,19 % (4. størst).

Rogaland Revisjon har, i tillegg til uavhengighetserklæringer, presentert plan for revisjonsarbeidet, orientert om interimrevisjonsarbeidet og lagt fram prosjektplan for forvaltningsrevisjon mot Karmsund Havn IKS og eierforhold til havner og kaianlegg.

4.5 ETTERLEVELSESKONTROLL

Kontrollutvalget skal bl.a. påse «....at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak....». Revisor er derfor pålagt å avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget senest 30. juni. Dette blir kalt «forenklet etterlevelseskontroll».

Oppfølging av merknader til etterlevelseskontrollen for 2019 ble lagt fram for utvalget i marsmøtet. KPMG hadde foretatt kontroll innen området anskaffelser og innkjøp over kr 100.000 i driftsregnskapet. Administrasjonen hadde listet opp ulike tiltak til rutiner og bedre informasjon, og mente at: *«Resultatet av tiltakene ville være at organisasjonen er mer påpasselig til å følge gjeldende rutiner slik at vi anskaffer varer og tjenester i henhold til forskriften»*.

KPMG kom med sin attestasjonsuttalelse om økonomiforvaltningen til regnskapet 2020 i august. Revisor hadde da utført kontroll av selvkostfondene og hadde *«ikke blitt oppmerksom på noe som gir grunn til å tro at kommunen ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene om selvkostforskriften»*.

Utvalget tok saken til orientering, uten behov for videre oppfølging.

4.6 TILSYN MED FORVALTNINGEN

Tilsyn med forvaltningen er gjennomført ved at utvalget har fått orienteringer fra rådmannen om spørsmål og saker utvalget har tatt opp.

Utvalget vedtok plan for orienteringer fra administrasjonen i 2020 og vedtok ny plan i november. I 2021 har barnehagesjef, miljørådgiver, barnevernsleder, leder av rus- og psykiatritjenesten (ROP) og prosjektleder for det historiske Avaldsnes-prosjektet orientert om sine arbeids- og ansvarsområder.

Utvalget har i 2021 fått fire henvendelser fra innbyggere eller selskap. Den første var ønske om ny behandling av tidligere avvist sak. Den andre gjaldt oppmåling av eiendom og oppsetting av mast. Saken ble avvist. Den tredje var en tidligere sak om DAB-utbygging, som også ble avvist. Den siste gjelder klage på kommunens fysioterapitjeneste og vil bli lagt fram for utvalget som referatsak i første møte i 2022.

Slike enkeltsaker ligger som regel utenfor utvalgets mandat og blir dermed avvist. Sakene kan være innspill til en mulig tema for forvaltningsrevisjon på overordnet nivå.

Tilsyn med forvaltningen har også vært gjennomført ved at utvalget er blitt orientert om vedtatt budsjett, økonomiplaner, økonomirapporter, statsforvalter sine tilsynsrapporter m.m.

5. BUDSJETT/REGNSKAP FOR KOMMUNENS KONTROLLARBEID

Funksjon 1100	REGNSKAP 2020	BUDSJETT 2021	REGNSKAP 2021
KONTROLL OG REVISJON			
1030-1195 Utvalgets utg.	90 488	214 000	78 391
1270 Revisjonstjenester	918 951	1 342 000	1 285 150
1375 Sekretariatstjenester	389 000	403 000	403 000
Sum utgifter	1 398 439	1 959 000	1 766 541

Utvalget behandlet høsten 2021 forslag til budsjett for kontrollarbeidet for 2022. Totalrammen ble satt til kr **2 753 000** eks. mva.

Av dette er kr 213 000 avsatt til utvalgets egne kostnader, kr 418 000 til sekretariats-tjenester og kr 1.150 000 til kjøp av revisjon. Det er da budsjettert med ca. 700 timer til forvaltningsrevisjon og til eierskapskontroll.

6. SEKRETARIAT

Kommunen er pålagt å ha et kontrollutvalgssekretariat som er uavhengig, dvs. ikke knyttet opp mot rådmannen eller revisjonen. Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS ble etablert 2004 og har vært i drift i 17 år.

Selskapet er eid av ti kommuner og oppgavene blir ivaretatt av to ansatte. Sekretariatet har, i tillegg til kontakt og samarbeid med utvalgene, administrasjon og politisk ledelse, samarbeid med tre revisjonsselskaper, andre interkommunale selskap i regionen og andre sekretariater, spesielt Vestland, Rogaland og Agder.

Fast sekretær for utvalget har vært daglig leder Toril Hallsjø. Sekretariatet har egne nettsider www.kontrollutvalgene.no, hvor sakskart, protokoller, rapporter blir lagt ut.

Fra Karmøy kommune har Einar R. Endresen vært medlem (og leder) av representantskapet i IKSet med Asbjørn Eik-Nes som varamedlem. Representantskapsmøtet ble igjen avholdt digitalt 26.04.21. Ernst Morgan Endresen er valgt som nestleder til styret i selskapet.

Endresen døde brått i desember. Ny representant er Geir Aarvik, valgt 07.02.22.

OPPSUMMERING

Aktiviteten i 2021 har stort sett vært som planlagt, på tross av koronopandemien. De to første møtene ble digitale og et møte om høsten ble avlyst.

Utvalget/kommunestyret har i løpet av året fått framlagt to rapporter: «*Kvalitets – og journalsystem v/sykehjem*» og «*Arbeidsmiljø og ytringsklima*». Undersøkelsene avdekket svakheter og forbedringsområder som det vil bli tatt tak i.

Utvalget/kommunestyret har også behandlet oppfølging av to tidligere rapporter: «*Personvern*» og «*Tidlig innsats*». Invitasjon om å delta i et fellesprosjekt om «*Haugalandspakken*» ble avvist.

Rogaland Revisjon IKS ble kommunens revisor fra 01.07.21.

Mye tid og ressurser har vært brukt opp mot eiendomsforholdet til kommunale havner og kaianlegg. Juridisk betenkning er utarbeidet og utkast til prosjektmandat for forvaltningsrevisjon er vedtatt, men bestilling og igangsetting ble utsatt til etter ny kommunestyrebehandling på nyåret.

Administrasjonen har gjort greie for saker som utvalget har bedt om underveis gjennom året. I tillegg har utvalget fått orienteringer om ulike kommunale tjenester og fra kommunale selskaper.

Valg av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt er gjort innen temaet «Kompetanse og rekruttering» og «Kommunale havner og kaianlegg».

Kopervik, 16.02.22

Tor Inge Melhus (KL)
(sign.)

Linn Utseth (H)
(sign.)

Thor Otto Lohne (A)
(sign.)

Bjørn Hundhammer (FrP)
(sign.)

Torunn Tvedt (Krf)
(sign.)

Maria Kalstø (MDG)
sign.)

Ørjan Fjellkårstad (Sp)
(sign.)